

Jordemodern

SVENSKA
BARNMORSKEFÖRBUNDETS
TIDSKRIFT

- 4** Att upprätthålla en "bara bra"-berättelse
- 8** Säker BB-vård i Halland
- 11** Spiral – preventivmedel till unga
- 13** RFSU-klinikens "Operation Kopparspiral" är utvärderad
- 16** En förälder blir till utmanar normer om föräldraskap
- 18** Kampanjen Cellprovsveckan växer!
- 20** Resultat från Bristningsregistret
- 24** MIMA-projektet: Forskare följer barnmorskans handläggning under utdrivningsskedet vid normal förlossning
- 26** Barnmorskeutbildning på masternivå i Tanzania
- 30** Maria Mum – En app med evidensbaserad information för alla
- 32** Könstymning av flickor och kvinnor
- 33** Enighet om en ny definition av etablerat förlossningsarbete
- 34** Ordförande har ordet
- 36** Insändare: Svar på "Föda hemma i Skåne?"
- 37** Nya barnmorskor
- 38** Medlemsmöten

Aktuellt Svenska Barnmorskeförbundets ordförande INGELA WIKLUND tar plats som expert inom Världsbanken. Läs mer på Aktuellt www.barnmorskeforbundet.se

foto framsidesbild Donald Boström

Jordemodern

JORDEMODERN SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET (UTGIVARE) ISSN 0021-7468

Ansvarig utgivare & Förbundsordförande

Ingela Wiklund

Chefredaktör

Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Jordemodern förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Manusgranskning

Birgita Klepke

Grafisk formgivning

AB Huset Makalösa

Tryck

Åtta.45 Tryckeri AB

Jordemodern

utkommer 10 gånger per år

Prenumeration

förnyas årligen, 600 kronor

Annonsbokning

jordemodern@barnmorskeforbundet.se

Tfn 08-10 70 88

Sista bokningsdag för medlemsannonser

den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1

114 27 Stockholm

Tfn 08-10 70 88

E-mail kansli@barnmorskeforbundet.se

Webb www.barnmorskeforbundet.se

Det handlar om att dela med sig av goda exempel, att lära av varandra.

Runt om i landet pågår förbättringsarbeten och forskning. Kliniker tar fram nya riktlinjer, nationella register och riktlinjer skapas för att vi – professionerna inom hälso- och sjukvården – ska kunna följa upp resultat av vård och behandling. Forskare försöker att ta reda på vad och hur vi ska göra för att verksamheten ska bli bättre.

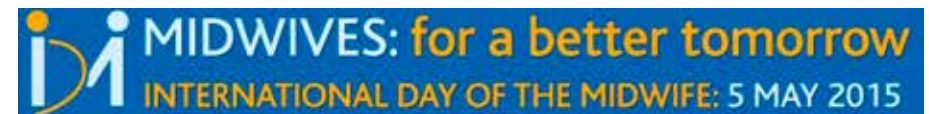
JUST NU pågår också utredningen Nationell samordnare för effektivare resursutnyttjande inom hälso- och sjukvården (S2013:14). Den har regeringens uppdrag att analysera hur hälso- och sjukvården kan använda professionernas resurser på ett mer ändamålsenligt och effektivt sätt. I en Diskussions-PM (Statens offentliga utredningar) som kom i början av året, presenteras en preliminär analys.

I den kan vi läsa att det lokala ledarskapet och medarbetarskapet är nyckelfaktorer för förbättringsarbete och att sådant arbete bör få större genomslag. Det behövs en kultur där kvalitet och produktion följs upp och diskuteras. Ledarskapet har betydelse och första linjens chefer ska ha ett tydligt uppdrag och ansvar för helheten.

Det måste också finnas en förbättringskultur i alla delar av verksamheten. Och det förbättringsarbete som sker behöver i ökad utsträckning fångas upp, dokumenteras och där det är möjligt spridas. Utredningen menar att det lokala utvecklings- och förbättringsarbetet – där lokala, regionala eller nationella initiativ omsätts till konkret handling – sannolikt har störst betydelse för effektiviteten i den svenska hälso- och sjukvården. I så gott som alla exempel framkommer också betydelsen av en engagerad ledare och entusiastisk personal.

Barnmorskors kompetens ska tas tillvara och förmedlas till andra barnmorskor. Vi kallar det ofta för goda exempel och det ingår i Jordemoderns uppdrag att publicera den typen av erfarenhetsutbyte. I detta nummer kan du läsa om flera goda exempel på förbättringsarbeten inom barnmorskans kompetensområde.

Mer information och Diskussions-PM från utredningen En nationell samordnare för effektivare resursutnyttjande inom hälso- och sjukvården (S 2013:14) finns på www.barnmorskeforbundet.se

Midwives4all

Den 23 februari lanserade Sveriges utrikesdepartements kommunikationsavdelning en bloggportal med syfte att lyfta barnmorskans viktiga arbete för att rädda liv och förbättra hälsan för kvinnor, män och barn i hela världen. Portalen har karaktären av "storytelling" och syftet är att lyfta fram positiva exempel genom texter skrivna av barnmorskor som berättar om sitt arbete inom olika områden. Portalen ska sprida kunskap om hur barnmorskans arbete kan stödja kvinnor, minska mödra- och barnadödlighet och bidra till en bättre hälsa globalt.

DET SVERIGE GÖR i världen när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter gör mig stolt över att vara en svensk barnmorska. Ofta får jag i internationella sammanhang höra hur uppskattat Sveriges bidrag är och den respekt jag möter när jag presenteras som ordförande för Svenska Barnmorskeförbundet känns fantastisk.

Mycket pågår internationellt nu när millemålen ska utvärderas. Den 10 mars deltog jag i ett möte på FN för att följa upp ett projekt som heter Every Women Every Child. Huvudtalare var FN:s generalsekretär Ban Ki-moon, Melinda Gates och Zambias vice president Imonge Wina. Deras samstämmiga budskap var att mycket har hänt när det gäller kvinnor och barns hälsa de senaste 15 åren, bland annat halverades mödradödligheten i världen mellan 1999 och 2013.

Men deras budskap var också att kampen för att förbättra människors rätt till hälso- och sjukvård måste fortsätta. I detta arbete är de närmaste sex månaderna väldigt viktiga när det gäller att summera millemålen. Av

” Vi talar inte endast om problemet, vi har också en lösning. Samma lösning som för 150 år sedan minskade mödra- och barnadödligheten i vårt land, nämligen en organiserad barnmorskeutbildning samt en reglering av yrket.

Ingela Wiklund
Förbundsordförande

denna anledning är Sveriges initiativ Midwives4all särskilt viktigt. Vi talar inte endast om problemet, vi har också en lösning. Samma lösning som för 150 år sedan minskade mödra- och barnadödligheten i vårt land, nämligen en organiserad barnmorskeutbildning samt en reglering av yrket.

Nästa år, i maj 2016, står Sverige som värd för den Nordiska Jordemorkonferensen. Den kommer att hållas i Göteborg och blir en stor vetenskaplig konferens med föredrag, workshops och nätverkande. Flera kända talare är inbjudna och vi hoppas att få lyssna på utrikesminister Margot Wallström, Anders Nordström från UD, Frances Day Stirk, ordförande för ICM samt professor Cecily Begely från Dublin. Professor Begely har i sin forskning i huvudsak fokuserat på barnafödande, barnmorskeledd och kvinnocentrerad vård.

Vi kallar konferensen Midwives4all därför att det så väl beskriver hur vi svenska barnmorskor arbetar. Ingen kvinna ska behöva dö i samband med graviditet och barnafödande. Därför måste kampen för kvinnors rätt att överleva graviditet och barnafödande fortgå.

Svenska Barnmorskeförbundets konferens

Verksamhetsförlagd utbildning
Den 7–8 maj 2015 i Umeå

Teman

Bedömning av studenter
Teamträning och ledarskap
Handledning och reflektion
Kliniska träningscenter

Konferensen anordnas i samarbete med Umeå universitet.

Verksamhetsförlagd utbildning
– en konferens för alla barnmorskor som handleder studenter

Mer information och anmälan hittar du på hemsidan
www.barnmorskeforbundet.se

NJF congress
Gothenburg May 12-14, 2016
Nordiskt Jordemorderförbund (NJF)

Nominera till Svenska Barnmorskeförbundets Hederspris 2015

Mottagaren av denna hedersutmärkelse ska vara barnmorska eller annan som inom vården eller i samhället i stort gjort framstående insatser för kvinnors och barns hälsa och åstadkommit bestående förändringar som gynnar kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa.

Medlem och/eller lokalförening kan nominera. Lämna ditt förslag senast den 25/8 till: kansli@barnmorskeforbundet.se

Förbundsstyrelsen utser pristagaren och hederspriset delas ut vid Förbundsstämman den 3 november i Stockholm.

Tidigare pristagare

- 2003 Vivian Wahlberg
- 2005 Maj-Briht Bergström-Walan
- 2007 Kajsa Sundström och Marc Bygdeman
- 2009 Ulla Waldenström
- 2011 Pia Höjeberg och Ulf Högberg
- 2013 Ann-Marie Widström och Kristin Svensson

